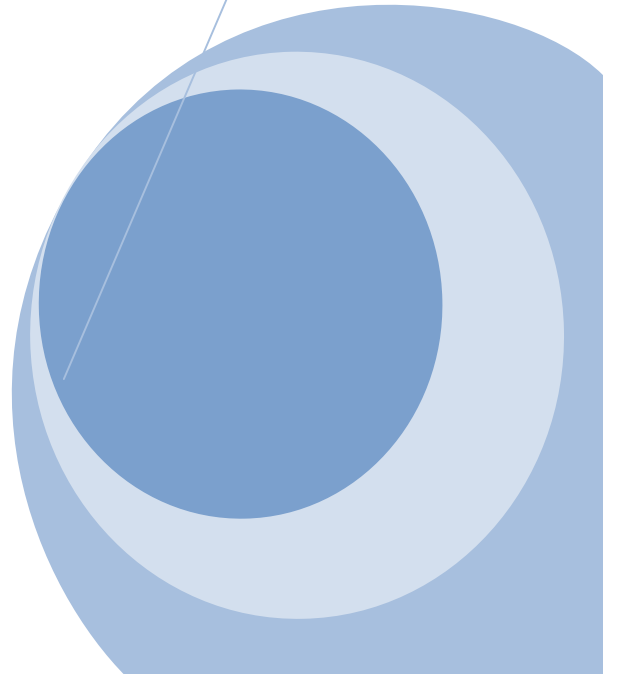

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

การจัดทำข้อมูลกรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจ (Sampling for List Frame Survey)

โดยอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนิยาม

คำนิยามด้านพืช

ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกพืช หมายถึง ครัวเรือนที่มีสมาชิกคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนประกอบการเกษตรในปี 2566 โดยอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดินเดียวกัน กินและใช้จ่ายร่วมกัน โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันหรือไม่ก็ตาม โดยไม่คำนึงถึงกรรมสิทธิ์ที่แท้จริงจากการประกอบกิจการเกษตร

เกณฑ์การนับจำนวนครัวเรือน

- **สินค้าข้าวและพืชไร่** เนื้อที่ขั้นต่ำของแต่ละสินค้าจะต้องมีการปลูกไม่น้อยกว่า 1 ไร่
- **สินค้าไม้ผลไม้ยืนต้น** จำนวนต้นขั้นต่ำต่อครัวเรือน จะนับเป็นครัวเรือนผู้ปลูกสินค้าไม้ผลไม้ยืนต้นต้องมีการปลูกอย่างน้อย ดังนี้

สินค้า	การนับครัวเรือน
1. ยางพารา	76 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน
2. ปาล์มน้ำมัน	22 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน
3. ทูเรียน	10 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน
4. ลำไย	5 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน
5. มะม่วงน้ำดอกไม้	10 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน
6. มะพร้าวผลแก่	20 ต้นขึ้นไป/ครัวเรือน

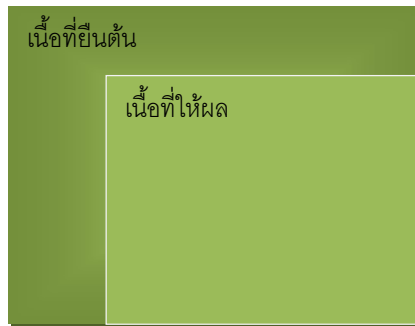
- **สินค้าปศุสัตว์** จำนวนตัวขั้นต่ำที่เลี้ยงต่อครัวเรือน ตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป ณ วันที่สำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย บริโภค ใช้งานทางการเกษตร แข่งขัน การประกวด และอื่นๆ
- **สินค้าประมง** จำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่พบการเลี้ยง โดยมีการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ไม่ว่าจะน้ำที่เท่าไรก็ตาม ณ วันที่สำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย หรือบริโภค ไม่รวมบ่อปล่อยสัตว์น้ำ และการเพาะเลี้ยงลูกพันธุ์

เนื้อที่เพาะปลูก หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดิน ที่ทำการเพาะปลูกพืชที่กำหนดในปีเพาะปลูกนั้นๆ ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ในบริเวณเดียวกันขนาดตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลายบริเวณรวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไป

เนื้อที่เก็บเกี่ยว หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดินที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ที่ปล่อยทิ้งผลผลิตไว้ไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม

เนื้อที่ยืนต้น หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดินไม้ผลไม้ยืนต้น ที่ยืนต้นอยู่ทั้งหมด ณ วันที่ 1 มกราคม 2566

เนื้อที่ให้ผล หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดินไม้ผลไม้ยืนต้นที่เก็บผลผลิตในรอบปีการผลิต รวมทั้งที่เคยให้ผลผลิตมาแล้วแต่ในรอบปีการผลิตจะมีการเก็บผลผลิตหรือไม่ก็ตาม

เนื้อที่ปลูกใหม่ หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดินไม้ผลไม้ยืนต้น ที่เกษตรกรทำการปลูกใหม่ในระหว่างปี 2565 โดยนับทั้งเนื้อที่ปลูกใหม่ในพื้นที่ใหม่ และการปลูกใหม่แทนการโค่นทิ้งในพื้นที่เดิม

เนื้อที่โค่นทิ้ง หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดินไม้ผลไม้ยืนต้น ที่เกษตรกรตัดโค่นทิ้งรวมทั้งเนื้อที่เสียหายจากภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า ลมพายุ ภัยแล้ง น้ำท่วม โดยมีพื้นที่ที่โค่นล้มรวมกันมากกว่า 50 ตารางวาขึ้นไป ในปี 2565

ประเภทสวน หมายถึง สวนที่มีลักษณะการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น แบ่งเป็น 3 ประเภท

- สวนเฉพาะ หมายถึง ลักษณะสวนที่มีการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ชนิดเดียว หรือมากกว่า 1 ชนิด ที่มีอาณาเขตของสวนเด่นชัด หรือการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น แต่ละชนิดมีระยะการปลูกที่แน่นอน สามารถแยกจำนวนต้น และเนื้อที่ของไม้ผลไม้ยืนต้นแต่ละชนิดได้
- สวนผสม หมายถึง ลักษณะสวนที่มีการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น หลายชนิดปะปนกัน มีอาณาเขตของสวนที่แน่นอน แต่ระยะปลูกของไม้ผลไม้ยืนต้น แต่ละชนิดไม่แน่นอน สามารถแยกจำนวนต้นได้ แต่ไม่สามารถแยกเป็นเนื้อที่ของไม้ผลไม้ยืนต้น แต่ละชนิดได้
- ไม่เป็นสวน หมายถึง ลักษณะการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น อย่างกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ ไม่มีอาณาเขตที่แน่นอน และไม่สามารถแยกเนื้อที่ของไม้ผลไม้ยืนต้นแต่ละชนิดได้ เช่น การปลูกอยู่ข้างบ้าน หลังบ้าน รั้วบ้าน หรือหัวไร่ปลายนา
- จำนวนต้นต่อไร่ในกรณีสวนผสม เพื่อใช้ในการแปลงกลับมาเป็นข้อมูลเนื้อที่ยืนต้น/เนื้อที่ให้ผล/เนื้อที่กรีตได้

●

สินค้า	จำนวนต้นต่อไร่
1. ยางพารา	76 ต้น
2. ปาล์มน้ำมัน	22 ต้น
3. ทูเรียน	20 ต้น
4. ลำไย	25 ต้น
5. มะม่วงน้ำดอกไม้	45 ต้น
6. มะพร้าวผลแก่	20 ต้น

สินค้าพืชไร่

- **ข้าว** หมายถึง ข้าวทุกสายพันธุ์ที่เพาะปลูก ยกเว้นข้าวที่ปลูกเพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ โดยเฉพาะทั้งของหน่วยงานราชการและเอกชน เช่น ศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ของเอกชน และเกษตรกรที่ปลูกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเฉพาะ
- **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** หมายถึง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เพาะปลูกเพื่อนำเมล็ดมาใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ยกเว้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ทำการเพาะปลูกเพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์โดยเฉพาะ ทั้งของหน่วยงานราชการและเอกชน เช่น ศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ของเอกชน และเกษตรกรที่ปลูกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์
- **ถั่วเหลือง** หมายถึง ถั่วเหลืองที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อนำเมล็ดมาใช้บริโภค และใช้ในอุตสาหกรรมอาหารต่าง ๆ เช่น น้ำมันพืช เต้าเจี้ยว เต้าหู้ ตลอดจนนำไปผสมเป็นอาหารสัตว์ แต่จะไม่รวมถั่วเหลือง ที่ปลูกเพื่อเก็บฝักสดนำมาต้มที่เรียกว่า “ถั่วแระ” ไม่รวมถั่วเหลืองที่ปลูก และไกลดบในระยะออกดอกเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด และไม่รวมถั่วเหลืองที่ทำการเพาะปลูกเพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์โดยเฉพาะ ทั้งของหน่วยงานราชการและเอกชน เช่น ศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ของเอกชน และที่ปลูกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเฉพาะ
- **มันสำปะหลังโรงงาน** หมายถึง มันสำปะหลังโรงงานที่เก็บเกี่ยวผลผลิต ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายหรือนำส่งผลผลิตเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม เช่น ลานมันเส้น โรงงานมันอัดเม็ด โรงงานแป้งมัน โรงงานเอทานอล และโรงงานแปรรูปอื่น ๆ ยกเว้นพันธุ์บริโภคสด
- **สับปะรดปัตตาเวีย** หมายถึง สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียที่มีการเก็บเกี่ยวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีเดียวกัน โดยรวมสับปะรดปัตตาเวียที่มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เพาะปลูก เช่น สับปะรดศรีราชา สับปะรดบ้านคา สับปะรดห้วยมุ่น

สินค้าพืชสวน

- **ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ลำไย มะม่วงน้ำดอกไม้ และมะพร้าวผลแก่** ทุกสายพันธุ์ที่ปลูกอยู่ในหมู่บ้าน

คำนิยามด้านปศุสัตว์

ปศุสัตว์ ทำการสอบถาม 9 สินค้า ได้แก่

1. สุกร	6. กระบือ
2. ไก่เนื้อ	7. เป็ดเนื้อ
3. ไก่ไข่	8. เป็ดไข่
4. โคเนื้อ	9. ไก่พื้นเมือง
5. โคนม	

ครัวเรือนผู้เลี้ยงปศุสัตว์ หมายถึง ครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงปศุสัตว์ชนิดนั้นๆ โดยครัวเรือนหนึ่งอาจขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงปศุสัตว์ได้หลายฟาร์ม

ปีการผลิต หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงปศุสัตว์ และได้ผลผลิต ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2566

จำนวนปศุสัตว์ หมายถึง จำนวนปศุสัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงอยู่ทั้งหมด ณ วันที่สำรวจ

ฟาร์ม หมายถึง พื้นที่ในการจัดการเลี้ยงปศุสัตว์ที่รวมถึงสิ่งปลูกสร้าง ครัวเรือนหนึ่งอาจมีการเลี้ยงหลายฟาร์ม ดังนั้นจำนวนฟาร์มอาจเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนครัวเรือนได้

สินค้าปศุสัตว์

● **สุกร** หมายถึง สุกรทุกสายพันธุ์ ทั้งที่เป็นพันธุ์พื้นเมือง พันธุ์แท้ พันธุ์ลูกผสม ที่เกษตรกรเลี้ยงไว้เพื่อขาย ทำพันธุ์และบริโภค ในรอบปีการผลิต

● **โคนม** หมายถึง โคที่เลี้ยงไว้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการน้ำนม

● **โคเนื้อ** หมายถึง โคที่เลี้ยงไว้เพื่อการผลิตเนื้อสุกรบริโภค รวมทั้งโคที่เลี้ยงไว้เพื่อใช้งานด้านเกษตรกรรม หรือโคที่เลี้ยงไว้เพื่อจุดประสงค์ในด้านอื่นๆ (ยกเว้นโคที่เลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้น้ำนม)

● **กระบือ** หมายถึง กระบือที่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคเนื้อ ใช้งานทางการเกษตรหรือวัตถุประสงค์อื่น

● **ไก่เนื้อ** หมายถึง ไก่พันธุ์เนื้อทางการค้าที่เลี้ยงเพื่อส่งตลาดเป็นประจำรุ่น หรือชุด

● **ไก่ไข่** หมายถึง ไก่ไข่ที่เลี้ยงเพื่อผลิตไข่จำหน่ายหรือบริโภค

● **ไก่พื้นเมือง** หมายถึง ไก่พันธุ์พื้นบ้านที่เลี้ยงไว้เพื่อขายหรือบริโภคเนื้อและไข่

● **เป็ดเนื้อ** หมายถึง เป็ดพันธุ์เนื้อทุกสายพันธุ์ เป็ดพันธุ์ไข่เทศผู้ และเป็ดเทศที่เลี้ยงไว้เพื่อขายและหรือบริโภค แต่ไม่รวมเป็ดพันธุ์ไข่ปลดระวาง

● **เป็ดไข่** หมายถึง เป็ดพันธุ์ไข่ที่เลี้ยงไว้เพื่อผลิตไข่เป็ด

คำนิยามด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ

ด้านประมง สอดตามสินค้า 6 ชนิด ได้แก่

1. กุ้งกุลาดำ

2. กุ้งขาวแวนนาไม

3. กุ้งก้ามกราม

4. ปลานิล/ปลาตะเพียน

5. ปลาดุก

6. ปลากระพงขาว

ปีการผลิต หมายถึง ปีที่จับผลผลิตสัตว์น้ำ โดยนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2566

เนื้อที่เลี้ยง หมายถึง ขนาดพื้นที่ผิวน้ำที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำและมีผลผลิตทั้งหมดในรอบปี 2566 มีหน่วยเป็นไร่

โดยไม่รวมถึง บ่อพักน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ คู คันดิน ขอบบ่อ หรือและสิ่งปลูกสร้างอื่นทั้งหมด กรณีที่มีการเลี้ยงสัตว์น้ำมากกว่า 1 ชนิด ในหน่วยเลี้ยงเดียวกัน การนับเนื้อที่เลี้ยงจะนับเป็นเนื้อที่เลี้ยงของสัตว์น้ำที่จับผลผลิตได้มากที่สุดเป็นสัตว์น้ำหลัก (สัตว์น้ำที่จับผลผลิตได้น้อยกว่า เป็น สัตว์น้ำรอง) กรณีที่เลี้ยงสัตว์น้ำ

ในพื้นที่เดียวกับที่ดินเพาะปลูกพืช เช่น เลี้ยงปลาในนาข้าว หรือเลี้ยงปลาในร่องสวนให้คำนวณเนื้อที่ผิวน้ำที่ใช้เลี้ยงจริง ๆ

ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (หรือหน่วยเลี้ยงสัตว์น้ำ) หมายถึง บ่อ(บ่อดิน บ่อซีเมนต์ บ่อพลาสติก) กระชัง นา ร่องสวน คอก หรือที่ที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำลักษณะอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำใด ๆ ที่ผู้ซูด ผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเลี้ยงสัตว์น้ำ

ฟาร์ม หมายถึง หน่วยจัดการในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล โดยในบุคคลหนึ่ง หรือนิติบุคคลหนึ่ง อาจมีการเลี้ยงหลายฟาร์ม ครั้วเรือนหนึ่งอาจมีการเลี้ยงหลายฟาร์ม ดังนั้นจำนวนฟาร์ม อาจเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนครั้วเรือนได้

สินค้าเกษตรปลอดภัย คือสินค้าที่มีการผลิตในระบบการเกษตรที่จะให้ผลิตผลที่ปลอดภัยจากสารพิษ หรือปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารและโลหะที่จะมีผลต่อผู้บริโภค นอกจากนี้ระบบการผลิตนั้นจะต้องปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อม และเกษตรกรผู้ผลิตด้วย สินค้าเกษตรปลอดภัย ได้แก่

- สินค้าเกษตรปลอดภัยตามหลักปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
- มาตรฐานการทำปุ๋ยสัตว์ด้วยระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)
- มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic)
- มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic) –ไม่มีใบรับรอง
- มาตรฐานอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล (COC)

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ (GI) คือสินค้าเกษตรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยไม่รวมสินค้าที่ผ่านการแปรรูป

ช่องทางจำหน่ายและราคาสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ หมายถึง ราคาสินค้าที่เกษตรกรรวบรวมผลผลิตของตนเองและนำผลผลิตมาจำหน่ายตามสถานที่เก็บรวบรวมผลผลิต โดยไม่รวมค่าขนส่ง ซึ่งช่องทางจำหน่าย เกตรสินค้า ให้เลือกเพียงช่องทางเดียวที่เกษตรกรในหมู่บ้านนิยมในการนำผลผลิตไปจำหน่ายมากที่สุด และราคาที่จัดเก็บเป็นราคาที่เกษตรกรในหมู่บ้านส่วนใหญ่จำหน่ายได้ในเดือนที่สำรวจ

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 02-561-2870 www.oae.go.th